

SUOMEN OISTAT-KESKUS LYHYESTI

Suomen OISTAT -keskus on kansainvälisesti sekä kansallisesti arvostettu asiantuntijaverkosto ja riippumaton esittävän taiteen alan kansainvälinen yhteistyöjärjestö. Keskusten päämääränä on luoda, ylläpitää ja kehittää kansainvälistä vuorovaikutusta lavastus-, puku-, valo- ja äänisuunnittelun, teatteriarkkitehtuurin sekä teatteritekniikan yhteistyöelimenä. Suomen OISTAT -keskuksen kautta suomalaista esitystaidetta, sen tutkimusta ja teatteritekniistä osaamista välitetään ammattitaitoisesti sekä näkyvästi koko maailmassa. Suomen OISTAT -keskus pyrkii järjestämään myös kotimaassa kansainvälisiä kokouksia ja konferensseja sekä alan tapahtumia ja seminaareja yhteistyössä yhteisöjäsentensä kanssa. Suomen OISTAT -keskus on aktiivinen kansainvälisen skenografian alan World Stage Design, WSD -kilpailunäyttelyn ja Scenofest -tapahtuman toimija sekä nelivuositain Prahassa järjestettävän skenografian maailmannäyttely Prahassa Kvadriennaalin, PQ -kilpailunäyttelyn Suomen osaston pääjärjestäjänä.

OISTAT on lyhenne järjestön ranskankielisestä nimestä Organisation Internationale des Scénographes, Techniciens et Architectes de Théâtre, josta yleisesti käytetään englanninkielistä käännöstä International Organization of Scenographers, Theatre Architects and Technicians. Suomen OISTAT -keskus on perustettu 1975 ja se on vakiinnuttanut asemansa yhtenä kansainvälisen järjestön aktiivisimmista kansallisista keskuksista.

VUODEN 2022 TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Vuoden 2022 toiminta keskittyy erityisesti kahden kansainvälisen suurtapahtuman osallistumisen valmisteluun. Suomen OISTAT-keskus ry. aikoo osallistua World Stage Design -tapahtumaan Kanadan Calgaryssa 6-16.8.2022 kestävä kehityksen työpajalla. On päätetty osallistua myös vuoden 2023 Prahassa Kvadriennaaliin ja aloitetaan kansallisen osaston kuratointi ja suunnittelu. Kotimaan jäsenistölle ja sidosryhmille jatketaan onnistunutta webinaaritoimintaa.

TOIMINNAN TAVOITTEET

Oistat parantaa taiteellisen ja luovan työn edellytyksiä

Suomen OISTAT -keskus välittää jäsenilleen tietoa esittävien taiteiden audiovisuaalisuuden kehityksestä ja tapahtumista. Samalla Suomen keskuksen edustajat välittävät tietoa suomalaisesta osaamisesta eri komissioiden kautta kansainvälisille kollegoilleen.

Suomessa tavoitteemme on edistää jäsentemme aktiivista osallistumista alojemme kansainväliseen toimintaan mm. kattojärjestöme komissioissa ja työryhmissä, näyttelyissä, konferensseissa ja koulutustapahtumissa sekä lisäksi pyrimme välittämään tietoa näistä tapahtumista, erilaisista julkaisuista ja alaamme koskevista ilmiöistä. Ylläpidämme ja kehitämme yhteistyötä muitten alamme toimijoiden, kuten järjestöjen ja koulujen kanssa. Edellä mainittujen tavoitteittemme kautta pyrimme yleisemmin edistämään esittävien taiteiden taiteellista ja teknistä laatua, tunnettuutta sekä asemaa Suomen kulttuurikentällä.

Esittävien taiteiden piirissä esitystoiminnan ekologisuuteen liittyvät kysymykset ovat kansainvälisesti heräämässä oleva tema, jota Suomen OISTAT-keskus haluaa olla tuomassa myös maassamme kentällä käytävään keskusteluun. Ainoana järjestönä Suomessa OISTAT kytkee yhteen myös teatteritekniikat (kuten laitosteattereiden käyttöpäälliköt) ja teatteriarkkitehdit, joiden tehtäväkuviin kestävä kehitys luontevasti linkittyy.

Oistat edustaa kansainvälisesti

Suomen OISTAT-keskus on myös kansainvälisesti arvostettu kulttuurin kentän toimija, joka edistää edustamiensa alojen (lavastustaide, pukusuunnittelu, valosuunnittelu, äänisuunnittelu, teatteritekniikka, teatteriarkkitehtuuri, edellämäinittujen tutkimus ja koulutus) verkostoitumista, tunnettuutta ja kehittymistä.

Kansainvälinen liikkuvuus suomalaisessa teatterikentässä on huomattavasti pienempää kuin monilla muilla taiteenaloillamme. Aidosti monikulttuurisuutta yhteiskunnassa laajemmin tukeva taide- ja kulttuuritoiminta vaatii taustalleen tekijöitä ja kentän, jossa on vilkasta kansainvälisten vaikutteiden vaihtoa. Näyttämötaiteissa juuri visuaalisten alojen edustajat ovat työnsä pienemmän kielisidonnaisuutensa ansiosta luontevia liikkujia. Suomen OISTAT-keskus tukee työllään myös laajempaa tavoitetta monikulttuurisuuden tukemiseksi.

Kotimaassa tarjoamme toimivan kanavan kansainvälisten yhteyksien solmimiseen ja kansainvälisten ilmiöiden ja trendien seuraamiseen. Jäsenemme siirtävät edelleen saamaansa tietämystä ja osaamista edelleen teatterin, teatteriarkkitehtuurin ja koulutuksen kentälle.

Toiminnalla on jatkuvuutta

Suomen OISTAT-keskus on taloudellisesti vakaa ja vastuullisesti toimiva järjestö rahoittaen toimintaansa jäsenmaksuilla, mutta on riippuvainen julkisesta tuesta, joka mahdollistaa hallituksen jäsenten ja komissioiden edustajien osallistumisen kansainvälisiin kattojärjestön kokouksiin.

TULOKSET

Suomen OISTAT-keskus on ollut jo pitkään yksi aktiivisimmista kansainvälisen kattojärjestönsä jäsenistä ja tehnyt suomalaista kulttuuria ja tekijöitä tunnetuksi niin ammattilaisten keskuudessa kuin myös suurelle yleisölle näyttelyiden kautta. Suomen OISTAT-keskus koordinoi menestyksellä vuoden 2019 Prahan kvadriennaalin Suomen osaston, jonka kuratoinnista ja taiteellisesta sisällöstä vastasi taiteilijaryhmä Kokimo.

Omalla toimialallaan ja laajemmin esittävien taiteiden kentällä Suomen OISTAT-keskuksen läheisiä yhteistyökumppaneita ovat mm Aalto-yliopiston Elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitos, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu sekä ammattijärjestöistä Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry., Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat ry., Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry., Teatterialan ammattilaiset ry. sekä Suomen arkkitehtiliitto SAFA ry. OISTAT:n jäsenistö koostuu edustettujen alojen ammattilaisista sekä em. järjestöistä ja näin toiminnan hyödyt kohdistuvat suoraan esittävien taiteiden elinvoimaisuuden vahvistamiseen. Näitä hyötyjä ovat mm. kriittinen sisäinen ja alojenvälinen dialogi, innovaatioihin ja trendeihin nopea reagoiminen sekä kansainväliset kontaktit ja näkyvyys.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Suomen OISTAT-keskus pyrkii systemaattisesti keräämään ja tallentamaan kotimaiseen ja kansainväliseen toimintaansa osallistuvilta yhdistysaktiiveilta raportit osallistumisesta esimerkiksi kansainvälisen kattojärjestön organisoimiin tapahtumiin, näyttelyihin ja seminaareihin. Kansainvälisen toiminnan yksi keskeisistä kohteista on osallistuminen nelivuositain järjestettävään skenografian alan maailmannäyttelyyn Prahan Kvadriennaaliin. Toinen keskeinen kansainvälinen tapahtuma on WSD, World Stage Design. Seuraava World Stage Design oli tarkoitus järjestää 5.-15. elokuuta 2021 Calgaryssa, Kanadassa, mutta pandemiatilanteen takia tapahtuma on siirtynyt vuodelle 2022.

Suomen OISTAT-keskus ry. aikoo osallistua WSD-tapahtumaan Kanadan Calgaryssa 6-16.8.2022 työpajalla *Pulp Action – Pulp Fiction*, jossa kestävän kehityksen hengessä opetellaan käyttämään selluarukkeja korvaamaan ympäristöä kuormittavia materiaaleja, kuten lasikuitua. Hiilijalanjälki on pienempi käytettäessä sellua haitallisten materiaalien sijaan. Työpajassa tutustutaan materiaalin ja opetellaan sen käyttöä. Työpajan vetävät suomalaiset suunnittelijat. Työpajan kesto on puoli päivää.

Työpajassa valmistettu teos asetetaan näytteille ja siihen toteutetaan valo- ja äänisuunnittelu. Teoksen yhteyteen koostetaan video, jossa materiaalia ja sen työstöä

avataan yleisölle. Teoksen ”avajaisissa” pidetään myös puolen tunnin esittely yleisölle materiaalista ja sen mahdollisuuksista sekä annetaan esimerkkejä sen käytöstä Suomen Kansallisopperassa.

Suomen OISTAT-keskus ry:n hallituksen jäsen Vespa Laine osallistuu WSD -näyttelyn Performance Design -osioon omalla suunnittelullaan.

Kotimaan toiminnan mittareina voidaan pitää keskuksen järjestämien jäsen- ja yleisötapahtumien osallistujamäärää; keskuksen tapahtumat ovat viime vuosina saavuttaneet kohdeyleisön vähintään nousujohteisesti.

KANSAINVÄLINEN KATTOJÄRJESTÖ

Keskuksen kansainvälistä toimintaa pidetään yllä osallistumalla kansainvälisen hallituksen, eri komissioiden ja työryhmien toiminnan kehittämiseen ja niiden valitsemien projektien edellyttämään työskentelyyn. Suomen OISTAT-keskuksella on pysyvä edustus komissioissa Performance Design, Education, Architecture, Technology sekä Research.

OISTAT Performance Design

Komission tehtävänä on edistää esittävän taiteen audiovisuaalisen alan ammatillisen tiedon ja kokemusten vaihtoa sekä lisätä kansainvälistä verkottumista, yhteistyötä, keskustelua ja näkyvyyttä.

Komission alaisuudessa toimivat myös omaan alaansa erikoistuneet alakomissiot (Sub commissions) Lighting, Sound, Costume ja Space Design, joiden toiminta on aktiivista ja joihin osallistuminen on kaikille OISTATin jäsenille mahdollista sekä vapaaehtoista.

Kokouksia pyritään järjestämään ainakin kerran vuodessa. Suomen edustaja, valosuunnittelun lehtori Kimmo Karjunen toimii Lighting Design alakomission toisena puheenjohtajana yhdessä Nick Moranin (UK) kanssa, ja pukusuunnittelija Ulla-Maija Peltola edustaa keskusta Costume-alakomissiossa.

Komission kokousten yhteydessä järjestetään yleensä kokouksen aiheeseen liittyviä seminaareja, näyttelyitä ja koulutustapahtumia. Näiden tilaisuuksien tarkoituksena on esitellä uusia innovaatioita ja tarjota myös alan opiskelijoille mahdollisuus tavata skenografian alueen johtavia ja aktiivisia taiteilijoita. Komissio organisoii Scenofest -koulutustapahtumaa ja WSD-näyttelyä muiden komissioiden kanssa yhteistyössä. Suomen edustaja on keskuksen hallituksen jäsen Sampo Pyhälä.

OISTAT Education

OISTAT Education on aktiivinen komissio, johon kuuluu paljon alan yliopistojen professoreita ja muita opettajia. Suomen OISTAT-keskuksen edustaja osallistuu komission uusien

projektien suunnitteluun ja toteuttamiseen, joista mainittakoon esim. esittävän taiteen koulutuksen koordinointi. Komissio toteuttaa ja organisoii laajoja koulutustapahtumia kuten erityisesti opiskelijoille suunnattu työpajatapahtuma Scenofest.

OISTAT Research

Suomen OISTAT -keskus osallistuu komission puitteissa skenografiatutkimuksen kehittämiseen. Komissiossa edistetään kansainvälistä yhteistyötä esittävän taiteen tutkimuksen alueella. OISTAT Research on muotoutunut kansainvälisen OISTAT:n aktiiviseksi komissioksi ja se järjestää sisällöllisesti kunnianhimoisia seminaareja kokouksensa yhteydessä. Research-komissio kehittää myös alan kansainvälistä tutkimusta käsittelevää julkaisuutoimintaa. Suomen OISTAT -keskusta komissiossa edustaa skenografi Antti Mattila.

OISTAT Architecture

Komission tehtävänä on lisätä teatterialan arkkitehtien keskinäistä kommunikointia ja yhteisymmärrystä maailmanlaajuisesti. Komissio tarjoaa foorumin ammatilliseen kasvuun, tutkimusprojektien kehittämiseen sekä informaation keräämiseen ja levittämiseen. Suomen OISTAT -keskuksen komissioedustajana on toimii toimitusjohtaja Janne Auvinen.

OISTAT Technology

Komissio mahdollistaa foorumin tietojen ja kokemusten vaihtamiseen teatteritekniiseen alaan liittyvissä asioissa, on sitten kyseessä standardit, työsuojeluasiat tai muut tiedon keräämiseen tai jakamiseen liittyvät projektit. Tämä yhteistyö on keskeistä kehitettäessä maailmanlaajuisista turvallista, uusiutuvaa ja taiteellista teatteritekniologiaa. Suomen keskusta komissiossa edustaa valosuunnittelija, käyttöpäällikkö Heikki Örn.

Komissiokokouksista aiheutuvat kustannukset

Aikaisempi pyrkimys on ollut, että komissiokokousten isäntämaat kustantavat osallistujien majoituksen ja maksavat osittaisen päivärahan tai ylläpidon kokouspäiviltä. Globaalin taloustilanteen kiristyttyä joutuvat kansalliset keskuskeskukset yhä enenevässä määrin kuitenkin vastaamaan myös edustajiensa majoituskustannuksista. Kansalliset keskuskeskukset ovat sitoutuneet vastaamaan virallisten edustajiensa matkakustannuksista.

KOTIMAINEN JA POHJOISMAINEN TOIMINTA

Webinaarit

Suomen Oistat-keskus ry. aloitti vuodenvaihteessa 2020-2021 webinaarien sarjan, jonka tarkoituksena on lisätä suomalaisen teatterikentän tietoa ulkomaisen teatterikentän työskentely- ja tuotantotavoista. Parituntisissa virtuaalitapaamisissa kuullaan lyhyitä presentaatioita ja haastatteluita ulkomaisilta teatteriammattilaisilta sekä teknisen

toteutuksen ja tuotannon että taiteellisen suunnittelun puolelta ja keskustellaan teemoitetuista kysymyksistä. Webinaarien järjestämisessä mukana on yhteistyöverkosto, jossa osallisena on mm. Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat ry. ja muita alan järjestöjä. Sarjaa jatketaan vuonna 2022 vähintään yhdellä tapahtumalla keväällä ja syksyllä.

Uuden pohjoismaisen yhteistyön aloittaminen

Yhteistyötä pohjoismaisten alan toimijoiden kanssa halutaan lisää. Ruotsalaisten teatteritekniikan yhdistyksen (Svensk Teater teknisk Förening - Sttf) ja valosuunnittelijoiden yhdistyksen (Svenska Ljussättareföreningen – SLF) kanssa yhteistyössä on pyrkimyksenä lisätä yhteispohjoismaista yhteistyötä, mahdollisesti teatteritekniikan tapaamisen tai messujen muodossa.

Mukana EU-hankkeessa

OISTAT-keskus on ollut asiantuntijajäsenenä mukana Teatterin Tiedotuskeskuksen (Tinfo) vetämässä EU-hankkeessa, jonka tavoitteena on lisätä skenografioiden mahdollisuuksia kansainväliseen työskentelyyn EU:n sisällä hankkeeseen kuuluvien yhteistyötahojen kanssa. Pj. Kimmo Karjunen edustaa hankkeessa OISTAT-keskusta. Toteutuessaan hanke mahdollistaa mm. yksittäisten pukusuunnittelijoiden ja lavastajien vierailut suunnittelijana kansainvälisissä esittävän taiteen hankkeissa ja produktiossa, sekä erilaisten koulutus- ja ideahautomotapahtumien järjestämisen.